

Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАЦИЈА НАЗИРЛИЈИ

100
1921-2021
ДАССР

12+

№15 (98311) 1920-чи илдән чыхыр 9 апрел 2021-чи ил, чүмә.

Гүмәти 2 рубл.

Бәрәкеј вә Татлар кәндләриндә олмушдур

Өтән чәршәнбә күнү Дағыстан Һөкүмәтинин Сәдри Абдулпатах Әмирханов Бәрәкеј вә Татлар кәндләриндә олдуғу заман «Анжелина» ММЧ-нин бағлар салынмасы үзрә ири инвестиция лајиһәсинин һәјата кечирилмәси илә таныш олмушдур.

Абдулпатах Әмирханов лајиһәнин һәјата кечирилмәсиндә һансы проблемләрин олмасы илә дә марагланмышдыр. Онларын арасында јолларын вәзијәти, газ вә електрик тәһизаты илә тәминат мәсәләләри вардыр. Сәфәрин јекунларына көрә Абдулпатах Әмирханов биринчи витсе-назир Нүсрәт Омарова јолларын тикитисинин вә инфраструктурун јарадылмасы мәсәләләринин малијәләшдирилмәсинин ишләниб һазырланмасыны тапшырмышдыр.

ДР әмлак назиријинә Татлар кәндинин әразисиндә даһа бир бағын салынмасы үчүн республика торпагларындан 300 гектарын ајрылмасы мәсәләсинин ишләниб һазырланмасыны тапшырмышдыр.

Һәмчинин дә баш назир Дағыстан Республикасы Һөкүмәтинин јығынчағына инвестиция лајиһәсинә дәвләт дәстәји кәстәрилмәси һаггында мәсәләнин чыхарылмасыны тапшырмышдыр.

Һөкүмәт сәдрини бу сәфәр дә ДР Башчысы вә Һөкүмәти Мүдиријәтинин рәһбәри Арслан Сајпуллајев, ДР-ин торпаг вә әмлак назири Заур Еминов, Дәрбәнд районунун башчысы Мөвсүм Рәһимов мүшајиәт етмишләр.

Саһибкар Абдусамад һачыјевин дедијинә көрә илк бағлар 2016-чы илин пајызында салынмыш, 2 мин тондан артыг илк мәһсул исә өтән илдә топланмышдыр. Бурада 70 гектар саһәдә алма, 10 гектарда фындыг јетишдирилир вә орадача килас, кавалы, армуд, зары әкилмишдыр.

Бағлар дамчылама сувар-ма системи илә тәһиз олун-

муш, ихтисаслашдырылмыш техника вә су һөвзәләри илә тәмин едилмишдыр. Кәләчәк дә саһибкар 600 милјон рубл һәмминдә лајиһә күчү илә илдә 10 мин тон мәһсул истәһсал һәммләринә чыхмағы планлашдырыр. Инвест лајиһәнин тәшәббүскары «ашкар ишләјир», веркиләр өдәјир, јерли сакинләри ишлә тәмин едир.

Реаблитасија мәркәзинә көмәк кәстәрмишдир

Апрелин әввәлиндә «Маһачгала Газпром трансгаз» ММЧ-си хејријә фәалијәти чәрчивәсиндә сағламлығы мәһдуд олан ушаглар вә јенијәтмәләр үчүн реабилитасија мәркәзинә көмәк кәстәрмишдир. Бу һаг-да информасија акентлијинә компанијанын мәтбуат-хидмәти мәлумат вермишдир.

Ајрылмыш вәсаитә ЧВХ-јә

гәбулларынын истифадәси үзрә хидмәт кәстәрилмәсинә көмәк едәчәкдир», -дејә мәркәзин директору Татјана Березкина вурғуламышдыр.

ЧВХ-јә тутулан ушаглары тәрбијә едән аиләләрә, ушаға фәал јашамаға башламаға имкан верилмәси мүәссисәдә 18 јашынадәк оланлара реабилитасија адаптасијасы үчүн мүәссисәдә шәраит-

тутулан ушагларын реабилитасија тәдбирләринин тәшкили мәгсәдилә көмәк олараг нормаја ујғунлашдырылмасы үчүн 3 сплит-систем, еләчә дә мәркәзин мүтәхәссисләр коллективинә көмәк олараг компүтер вә оргтехника алынмышдыр.

«Бүтүн Дағыстандан илдә 100 мин ушагдан артыг реабилитасија кечән мәркәзимиздә һәр ушағын реабилитасијасы үчүн фәрди програм јарадылыр.

«Маһачгала Газпром трансгаз» ММЧ-нин хејријә дәстәји сајәсиндә биналарда һава шәраитләринә мувафиг олараг температурун регулјасија едилмәси мүмкүн олмуш, ушагларын фәсиләсиз реабилитасијасы мүасир метод вә

ләр јаранмышдыр. Мәркәзин мүтәхәссисләри социал дәстәјин вачиб истигамәтини интеграсија үчүн чоһ вачиб олан психоложи-педагожи вә социал мәишәт адаптасијасыны кәстәрмишдир.

«Сағламлығында мәһдуд-дијәтләр оланлар ушагларын реабилитасија вә социал адаптасија инкишафы үчүн әлвәришли шәраитләр һәјати вачибдир вә бу истигамәтдә иш давам етдириләчәкдир.

Дағыстан Республикасынын бүтүн әразисиндә мәһдуд имканлы јашајан вә мүаличә кечән ушаглар үчүн чари илдә мүәссисә социал мүәссисәләрлә лајиһә планлашдырыр», -дејә «Маһачгала Газпром трансгаз» ММЧ-нин баш директору гејд етмишдир.

Мүсабигәдә финала чыхмышдыр

Апрелин 2-дән 4-дәк Краснодар шәһәриндә кечирилмиш «Русија-имканлар өлкәсидир» мүсабигәси президент платформасынын тәркиб һиссәсинә дахил лајиһәдир. Һәммин мүсабигәдә Дағыстаны Дәрбәнд шәһәринин сакини Мурад һачыјәһјајев тәмсил етмишдир. Онун мүсабигәјә тәғдим етдији «Етно Дом Кубачи» лајиһәси жүринин ән јүксәк

гүмәтинә лајиг көрүлдүјүндән мүсабигәнин финалына чыхышы тәмин етмишдир.

Үмумрусија мүсабигәси Русијада туризм вә гонагпәрвәрлији инкишаф етдирәнләр өзүнүн пешәкар јолуну башлајанлар вә ја бөјүк тәчрүбәси оланлар үчүндүр. Менечерләр, бу саһәнин башчылары вә мүтәхәссисләри, тәләбә вә мезунлар, саһибкарлар вә туризм лајиһәләринин мүәллифләри, ичтимаи тәшкилатларын лидерләри вә експертләри тәчрүбәсиндән асылы олмајараг мүсабигәдә иштирак едә биләрләр.

Мүсабигә галибләрини адлы-санлы ресторанларын, отелләрин вә гонагпәрвәрлик саһәсиндә идарәчиләр нүмајәндәләринин һи мајәсиндә олачаг, апарычы компанијалар вә тәшкилатлар бу ишә дөвәт олачаг, өз лајиһәләринин реализә едилмәси үчүн грант уда биләрләр. Мүсабигә «Һәр кәс үчүн социал лифтлир» федерал, «Тәһсил» милли лајиһәләр чәрчивәсиндә реализә олунур. Гонагпәрвәрлијин Үмуммилли сәнајеси иттифағы мүсабигәсинин икинчи тәшкилатчысы кими чыхыш едир.

Русиянын жолларында дэишкэн информасија вэ онларын тэлэблэринэ риајэт едилмэсинэ нэзарэт едэн електрон јол нишанэлэри пејда ола билэр.

Јени јол нишанэлэри

Бу, зөиф көрүнмө вэ бузлама шөраитлэриндө гүввөдө олан сүрөт мөһудидијетлэринэ риајэт етмөјөн сүрүчүлөри чөримө етмөјө көмөк едөчөкдир, -дејө ширкөтин нүмајөндөлөринө- «танымаг технолокијасыны ишлөјиб хазырлајан мүеллифэ истинад едөн Аутоневс порталы мөлумат вермишдир.

Јени технолокија чөтин јол шөраитлэриндө макистралларда һәрөкөтө нэзарэт етмөк үчүн нэзәрде тутулмушдур. Бу чөтин көрүнмө дөрөчөсиндө вэ ја буз бағлама заманы һөјата кечирилөчөк, -дејө нөшријат јазмышдыр.

һазырда бу функцијаны туфанлы булудлары тэсвир едөн лөвһөчиклөрин мүшајиәти илэ стасионар нишанэләр јеринө јетирир, онларын тэлэблэринэ риајэт едилмәмәси һеч чүр чөзаландырылмыр. Јени комплекс сүрөт режиминин мөһудидијетлэри һаггында мөлуматы дөғигләшдирөн јол нишанэлэрини, елөчө дө видео-фиксасија комплекслэринин схемини өзүнө дахил едир. һава шөраитлэриндөн асылы олараг таблада мүвафиг сүрөт мөһудидијетлэри транслјасија едилөчөкдир. Биринчи ики камера автомобилин табло илэ аркаја јахынлашанда фиксасија едөчөкдир: елөчө дө комплекс дөјишөн

информасијаја дүшөчөк нишанэлэрин сүрәтини өлчөчөк вэ шөклини чөкөчөкдир. Экәр комплексдөн кечөн вахт сүрүчү сүрөти азалтмаса, буну икинчи камера фиксасија едөчөкдир.

«Экәр сүрүчү өввөлчөдөн буна реаксија вериб сүрөти азалтмаса, буну гургу фиксасија едөчөкдир. Камералар аркадан 30-50 метр мөсафөдө гурашдырыла билэр. Чүнки автомобил сүрүчүлөри нишан гаршысында төчили тормозлашдырмадан истифадө едөрөк, габагчадан тормоз вурмалыдырлар», -дејө компанијанын нүмајөндөси Серкеј Кусов мөлумат вермишдир.

Програмлар инкишафымызы сүрөтлөндирөчөкдир

2021-чи илдө Дағыстанда кәнд эразилэринин комплекс инкишафы дөвлөт програмы үзрө 816 милјон рубл чиварында кәнд эразилэри абадлашдырылачагдыр.

Бу плана әсасән 2-400 вэ 120 шакирд јерлик мөктөбин, 3 су шөбөкэлэринин, 5 гәсәбәдахили газ шөбөкэлэринин вэ 2 идман мөјданчасынын тикилиб истифадөјө верилмәси планлашдырылмышдыр. Бунларын һөјата кечирилмәси үчүн федерал бүдчәдән 776 милјон вэ рекионал бүдчәдән 41 милјон рубл ајрылмышдыр. һәмчинин дө чари илдө республика бүдчәсиндән 6,7 милјон рубл, 2020-чи илдө тикинтиси баша чатмамыш 5 идман вэ 4 фелдшер мамачылыг мөнтөгәлэринин тикинтисинин баша чатдырылмасына јөнәлдилмишдир.

абадлашдырылмасына сифариш вермишик. Бунун үчүн 29 милјон 365 рубл ајрылмышдыр. Бөрөкөј, Дөличобан, Эрәблинск, Ашағы Чалған, Татлар, Чинар, Хәзәр, Рубас кәндлэриндө вэ Биличи гәсәбәсиндө јол тикинтиси ишлөри апарылачагдыр.

«Мәдәнијәт» милли лајиһәсиндө мәдәни мүһит, инкишаф вэ тикинти нэзәрде тутулмушдур.

Зидјан -Газмалары кәндиндө клуб тикинтиси үчүн сөнөдләр експертизаја тәғдим олунмушдур.

«Тәмиз су» програмына 87 милјон рубл вәсаит ајрылмышдыр ки, ваһид тикинти сифаришчиси дирексијасы Хәзәр кәндиндө су көмөринин тикинтиси тендериндө галиб чыхмышдыр.

«Эколокија» програмы үзрө Кечух кәндиндө су көмөринин тикинтиси нэзәрде тутулмушдур.

«Комфортлу шөһәр мүһити» програмына рајонумуздан беш јашајыш мөнтөгәси дүшмүшдүр. Бу мөгсәдлө аукси он кечирилмиш, подратчылар мөјјөн едилмиш вэ ишлөр башланылмышдыр.

Бу ишләр Муғарты Татлар, Падар, Дөличобан вэ Биличи кәндлэриндө көрүлөчөкдир.

«Сәһијә» милли лајиһәси үзрө Дузлаг, Митөһи, Мичурин, Јухары Чалған вэ Дүзләр кәндлэриндө фелдшер-мамачылыг мөнтөгәлэри вэ Биличи гәсәбәсиндө 90 чарпајылыг хөстөхананын тикинтисинө башланылачагдыр.

«Демографија» милли лајиһәси үзрө Гуллар кәндиндө 60 јерлик ушаг бағчасы, Эрблинск вэ Муғарты кәнд бирлөшмөлөриндө ушаг бағчаларынын тикилиб истифадөјө верилмәси баша чатмаг үзрөдир.

«Тәһсил» милли лајиһәси үзрө Чинар кәнд бирлөшмәсиндө 500 јерлик, Падарда 300 јерлик мөктөблэрин тикитнтисинө башланмыш, Гала мөктөбинин тикинтиси үчүн сөнөдләр һазырланмыш, Кечухда 300 јерлик мөктөбин иншаасынын лајиһөлөшдирилмәсинин коррөктивкасы һазырланмышдыр.

Бунлардан башга рајонун 26 мөктөб вэ ушаг бағчасында чари тәмир ишлөри апарылып.

-Ахырынчы суалым нө гәдәр көзләнилмәз олса да, мән ону сизә вермәлијәм. Рајонун ири јашајыш мөнтөгәлэриндән бири олан, Бөјүк Вәтән мүһарибәсинө 220 нөфәрә јахын сакинини көндөрән Рүкәл кәндинин бүтүн бу програмлардан кәнар галмасыны нө илө изаһ едә биләрсиниз? Јохса, бу мәсәләдө «доғма- өзкә» принципи вачибдир?

- Мән сизи јахшы баша дүшүрәм. Анчаг рајонун јашајыш мөнтөгәлэринин инкишафында һеч бир принципө әмәл едилмир. Бу мәсәләрдө әсас принцип кәнд бирлөшмәси башчысынын ишө мүнәсибәти башлыча рол ојајыр...

К.КӘРИМОВ

Чари илдө Дағыстанда 600-дән чох јетим ушаг мәнзиллө тәмин олуначаг

Апрелин 2-дө- чүмә күнү, Дағыстан һөкүмәти Сәдринин мүавини Анатоли Карибовун рәһбәрлији алтында јетим вэ валидејн һимајәсиндән кәнарда галмыш ушагларын 2021-чи илдө јашајыш јери илө тәмин едилмәси илө бағлы мүшавирө кечирилмишдир.

Анатоли Карибов бу ил јетим вэ валидејн һимајәсиндән кәнарда галан ушагларын јашајыш мәнзили илө тәмин едилмәси үчүн 588,9 милјон- бунун 450 милјонуну республика бүдчәсиндән, 131,8 милјон рублу- федерал бүдчәдән субсидија, 2020-чи илдө Избербаш шөһәри үзрө истифадө олунмамыш федерал бүдчәнин галығы- 7,1 милјон рубл тәшкил едир.

Һәмчинин тәғдим олунан вәсаит нэзәрә алынараг, 2021-чи илдө 642 нөфәрин јашајыш саһәси илө тәмин едилмәси дө планлашдырылып. Баш назирин мүавини дигтәти мүғавилөлөрин бағланмасы ишинин сүрөтлөндирилмәсинин вачиблијинө јөнәлтмишдир. Бу күнө гәдәр 2021-чи илдө бөлөдијә мүғавилөси бағламалы олан 52 бөлөдијәлөрин 26-да сатышлар елан едилмишдир.

1 апрел 2021-чи ил тарихиндән етибарән 3 бөлөдијәдө- Ахты вэ Хунзах рајонларында вэ Кизлјар шөһәриндө сатышлар баша чатмышдыр.

Тәдбирдө Дағыстан Республикасы Елм вэ Тәһсил назирини вәзифәсини ичра едөн Јәһја Бучајев, Дағыстан Республикасынын Малијә назирини вәзифәсини ичра едөн Јунус Саадудев, Дағыстан Дөвлөт Баш Идарәсинин рәиси Ајғанат Әфәндијева, Дағыстан Республикасынын Иншаат вэ Мәнзил Коммунал Төсәррүфаты назиринин биринчи мүавини Мурад Әлијев, Избербаш шөһәр башчысынын мүавини Шарип Дәјитмирзајев иштирак етмишләр.

COVID-19-

Дағыстан Әмәк вэ сәсиал инкишаф назирлијинин табелијиндө олан мүәссисәләрдө чалышан әмәкдашларын коронавирус инфексијасына гаршы пејвөнд кампанијасы давам едир.

Бу күнө гәдәр 72 нөфәр пејвөнд едилмишдир. Бу барәдө хәбәр акентлијинө Идарәнин мөтбуат хидмәтиндән мөлумат верилиб.

COVID-19-а гаршы пејвөнд едилдиләр

«Бөләликлө, бу јахынларда бир мүтәхәссис групу пејвөнд олунду вэ Кизлјар комплекс Мәркәзинин нэзарәти алтында олан јашлы инсанлар артыг пејвөндин илк дозасыны алыблар. Ајрыча олараг, һазырда Гуниб сәсиал хидмәтләр Мәркәзиндө пејвөнд кампанијасы давам етдирилир. Артыг орада да 35 нөфәр пејвөнд олунуб», -дејө мөлуматда билдирилир.

Мөтбуат хидмәти паралел олараг пејвөндин инсан организмдө имунитетин өмөлө кәлмәси үчүн хөјирли олмасынын фәјдалары барәдө вәтөндашлар арасында изаһат ишлөринин апарылдығыны да гејд едиб.

Дағыстанын «визит карты» сајылан Дәрбөнд рајонунун бу програмларда көрөсән пајы вармы?

Мән бу суалла Дәрбөнд рајон башчысынын тикинти мәсәлөлөри үзрө мүавини Елман Аллаһвердијевө мүрачид етдим. О, дөди:

-Өнчө гејд етмәлијәм ки, республикамыз 12 милли програмларын һамысында иштирак едир вэ бу мөгсәдләрө 2020-чи илдө 29,7 милјард рубл нэзәрде тутулмушдур.

Ән чох вәсаит «Демографија», «Тәһсил», «Сәһијә», «Мәнзил вэ шөһәр мүһити», «Тәһлүкәсиз вэ кејфијәтли автомобил јоллары» лајиһөлэринө ајрылмышдыр. Бу лајиһөлэрин һәр биринин өлкө әһалиси үчүн нө демөк олдуғуну шөрһ етмөк артыг оларды. Дағыстан Республикасына кәлдикдө исә ачыг етираф етмөк лазымдыр ки, бу күн милли, дөвлөт, федерал лајиһөләр чәрчивөсиндән кәнар үмуми инкишаф сүрәтинин артырылмасына наил олмаг гејри- мүмкүндүр. һазырда республикамызын 2035-чи иләдөк јени сәсиал- игтисади инкишаф стратежијасынын ишләниб һазырланмасына башланмышдыр. Бу стратегија Русиянын инкишафынын милли мөгсәдлэринө наил олунмасы үзрө ваһид план лајиһәси илө синхронлашдырылачагдыр. Разылыг һиссилө гејд етмәлијик ки, рәһбәрлик рајонун дөвлөт програмларында иштиракы үчүн аз иш көрмәмишдир. һазырда Дәрбөнд рајону 12 милли лајиһәдө иштирак едир. Онлардан бөзилөрени кестөрмөк јеринө дүшөрдү.

«Мөним Дағыстаным-мөним јолларым» мүсабигәсиндө галиб чыхмыш 159 саһөнин

Шәһәрин абад күчәләри көз охшајыр

Олдугча севиндиричи бир һалдыр ки, сон заманлар шәһәримиздә кедән абадлыг ишләри шәһәрин көркәмини дәјишмәклә јанашы һәм дә адамларын, шәһәр сакинләринин чох бөјүк руһ јүксәклијинә сәбәб олуб. Бу да тәбии бир һалдыр, чүнки һәм шәһәрин сакинләри, һәм дә кәлән гонаглар әтрафда үрәк ачан, көз охшајан мәнзәрә көрмәјә алышмалыдырлар ки, јашамаға, јаратмаға, кәздикчә көрдүкләриндән һәзз алмағы өјрәнсинләр. Ахы инсан һәјата гурмаға, јаратмаға, ону даһа да көзәлләшдирмәјә кәлир. Көзәл, абад шәһәрдә јашамаг һамы кими бизим дә һаггымыздыр.

Апрел ајынын 1-дә шәһәрин диггәт чәкән күчәләриндән бириндә, јәни К.Мәммәдбәјов күчәсиндә инсан издиһамы диггәтими чәлб етди. Сән демә бу күн Мәммәдбәјов күчәсинин тәнтәнәли ачылыш мәрәсими имиш. Әлбәттә јахшы оларды ки, әлағәдар тәшкилатлар бу ачылыш мәрәсими барәдә шәһәр сакинләрини габагчадан хәбәрдар едәјдиләр. Чүнки ачылыш мәрәсимиңдә тәсәдүфи иштиракчыларын чоһу мәним кими чашгынлыгга мәсәләннән нә йердә олдуғуну аңламаға чалышырдылар. Хүләсә, килеј-күзар бир јана, Мәммәдбәјов күчәси абадлашдырмадан сонра јениликлә гәдимлијин бирләшмәсиндән әсрарәнкиз бир мәнзәрәјә чеврилмишдир. Азәрбајҗан Дөвләт Драм театрынын, Ләзки Дөвләт Драм театрынын, Табасаран Дөвләт Драм театрынын чыхышларыны бир- бир динләдикчә һамымыз

иштирак едирдиләр. Мәммәдбәјов күчәси Русиянын чәнуб мајакы кими шәһәрин шимал гала дивары бојунча узаныр вә орадан Хәзәрә көзәл мәнзәрә ачыр. Күчәнин абадлашдырма ләјиһә планы шәһәрсалма вә архитектура идарәсинин әмәкдашлары тәрәфиндән ишләниб һазырланмышдыр. Ону да дејим ки, һаггында сөһбәт ачдығымыз бу күчәдә абадлыг ишләринә һәлә 2020-чи илин јәј ајларында башланылса да гыса бир мүддәт әрзиндә кенишмигәсәли ишләркөрүләрәк күчәни кәзинти булварына чевирмиш вә шәһәр әһалисинин диггәтини өзүнә чәкә билмишдир. Јерә тәбии дашын дөшәнмәси, гала диварында арха ишыгларын гурашдырылмасы, отурачагларын вә јелләнчәкләрин гурашдырыл-масы, рәнкарәнк гурғуларын, сәнәт әшјалары сәркиләринин тәшкили вә бир чох бу кими јениликләрин бир күчәдә јер алмасы бүтүн шәһәр сакинләринин севинчинә вә марағына сәбәб олмаја билмәзди. Күнүн гаранлыг вахтында гала диарыны ишыгландыран арха ишыглар вә йени салынмыш, ишыгларла әһатә олунмуш газон кечә кәзинтисинә чыханларын зөвгүнү охшајыр. Пијадаларын јухарыдан раһат шәкилдә сәјр едә билмәләри үчүн мәдәни ирс-мәрәсим комплекси абыдәси көрпү илә шүшә триплекс вә лампалары олан раһат пилләкәнләр илә тәһһиз едилмишдир. Бурада һәм дә мастер-клас нүмајиш етдирмәк мәгсәдилә әл ишләри олан көшкләр дә јерләшдирилмишдир.

Дағыстан Республикасынын дөвләт катиби Хизри Абакаров

чоһ шеји дәјишә биләр, буна Дәрбәнди нүмунә көстәрмәк кифәјәтдир-дейә Хизри Абакаров С.Кәримовун шәһәримиз үчүн үрәкдән чан јандырдығыны сөјләди. Абдулпатах Амирханов да Дәрбәнд чәмаатыны тәбрик едәрәк тәсдигләди ки, Дәрбәнд даһа да интенсив инкишаф едәкәкдир.

Абдулпатах Амирхановун сөзүнүн тәсдиги олараг севинчими сизләрә бөлүшмәк үчүн нөвбәти

тәрбијәси вә идман назиринин мүавини, бокс үзрә олимпиа чемпиону Гајдарбәј Гајдарбәјов, гарышыг дөјүш нөвләри үзрә дүнја чемпиону Мәһәммәд Маликов иштирак етмишләр. Рүстәмбәј Пирмәһәммәдов абадлашдырылмасы баша чатмыш икинчи бир күчәнин ачылышы мүнәсибәти илә тәдбирә топлашан шәһәр сакинләрини вә гонаглары тәбрик едәрәк бунун һәлә даһамы олачағыны да диггәтә

сәји илә бу јениликләри, бу көзәллији горујуб сахламаг мүмкүн дејил, бу ишдә шәһәр сакинләринин өз доғма шәһәринә гајғы, һөрмәт вә вичданла јанашмалары әсас шәртдир. Диггәтә чатдырмаг истәјирәм ки, Мәзаһир Рзајев күчәсинин “Маһалын гапысы” адлы абадлашдырма ләјиһәсинә 2020-чи илдә “Кичик шәһәрләр вә тарихи јашајыш јерләри” Үмумрусия мүсабигәсиндә “тарихи јашајыш јерләри” номинасиясынын галиби олмуш вә федерал бүдчәдән инкишаф ләјиһәсинин һәјата кечирилмәси үчүн грант ајрылмышдыр. Вә бунун сәјәсиндә дә ады чәкилән күчәдә шәбәкә су тәһһизаты, мәишәт вә фыртына канализасиясы, енержи тәһһизаты шәбәкәләри вә күчә ишыгландырылмасы, абадлашдырылмыш пијада зоналары вә јол, кичик мемарлыг формалары, јашыллашдырма ишләри вә тәһһиз олунмуш паркиңгдә тәшкил едилмишдир.

Әзиз һәмвәтәнләрим, сонда сизә бир шеји хатырлатмаг истәјирәм. Инсан гәлбиндә даим ики гүввә мүбаризә апарыр. Бунлардан бири ағыл вә камал, дикәри исә нәфс вә таһһид. Камал көзәллик вә сафлыг чарчысыдыр. Нәфс бәдхәһлыгдыр, чиловламасан, инсана бәдбәхтлик кәтирәр. Инсанын тәлеји бунлардан һансынын үстүн кәлмәси илә бағлыдыр. Ағыл вә камала малик инсанлар һәмишә өз нәфсләринә галиб кәлир, мәнәви јүксәкликләрә учалырлар.

Н. Рәһим гызы

шад хәбәри – Мәзаһир Рзајев күчәсинин ачылыш мәрәсими барәдә дә гыса мәлуматы сизләрә чатдырмағы өзүмә борч билдим. Чүнки бу бизим һаггымыздыр, буну чоһ көзләмишик. Апрель ајынын 3-дә баш тутан бу ачылыш мәрәсимиңдә Дәрбәнд шәһәр ичра башчысы Рүстәмбәј Пирмәһәммәдов, Дағыстан халг мәчлисинин депутаты Вәли Фәтәлијев, Дағыстанын бәдән

чатдырды. Чыхышында подратчы тәшкилатларын кејфијјәтли ишләрини гејд едәрәк бу ишдә онлара јахындан көмәклик көстәрән Рзајев күчәсинин сакинләринә шәһәрин инкишаф етдирилмәсиндә јени тәклиф вә ләјиһәләрдә иштиракларына көрәхүсуси миннәтдарлығыны билдирди. Р.Пирмәһәммәдов өз чыхышында ону да вурғулады ки, тәкчә шәһәр ичра һакимијјәтинин

севинир вә фәрәһләнирдик.

Ачылыш мәрәсимиңдә Республикадан дөвәт олунмуш мөһтәрәм гонаглар: Дағыстан Республикасы Дөвләтинин сәдри Абдулпатах Амирханов, Дағыстан Республикасынын Дөвләт катиби Хизри Абакаров вә Дәрбәнд шәһәр ичра башчысы Рүстәмбәј Пирмәһәммәдов да

чыхыш едәрәк күчәнин абадлашдырылмасында иштирак едән һәр кәсә миннәтдарлығыны билдирәрәк бу ишдә әсас тәшәббүскарын өзүнүн уахын до-сту, бизим исә һәмјерлимиз сенатор Сүләјман Кәримов олдуғуну вурғулады. Әјәр бир инсан өз шәһәри үчүн нараһатдырса о, халгын дәстәјинә архаланараг

Галиби тәбрик едирик

Истедадлы шакирдләрү үзә чыхармагонларда өзүнә инамы даһа да күчләндримәк, ин-кишаф етдирмәк әсл мўәллимә хас бир хўсусијјәтдир. Чўнки савадлы, бачарыглы мўәллим исдедадлы кәнчләрү ашкара чыхармалы, онларын кәләчәкдә халгымыз, вәтәнимиз үчүн дәрәли шәхсијјәт кими јетишмәләрү үчүн бүтүн сәј вә бачарыгны әсиркәмәмәлидир.

Дәрбәнд шәһәринин 20 сәјлы орта мәктәби шәһәримизин дикәр мәктәбләрү сырасында

сәјлыб сечилән тәлим-тәрбијә очагларындан би-ридир. Мәктәбә тәчрүбәли маариф ишчиси Диларә Јашаровна Абийева рәһбәрлик едир. Бурада педа-гожи коллективи бир амал бирләшдир: тәһсил ислаһатынын имканларындан истифадә едиб кәнч нәсли дәрин биликләрлә силаһландырмаг. Вә елә буна көрәдир ки, галиб шакирдләр сырасында тез-тез 20 сәјлы орта мәктәбин шакирдләрини көрмәјә алышмышыг. Бөјүк гүрүр һисси илә гејд етмәк истәјирәм ки, бу йахынларда, 2021- ил март ајынын 27-дә 20- сәјлы орта мәктәбин 10-чу синиф шакирди, “Кәнчләр Ордусунун нүмәјәндәси Бабајев Әбүлфәз Москва шәһәриндә кечирилән “Русијанын бөјүклүјүнә төһфәм” Үмүмрусия мұсабигәсинин галиби олмушдур. Мұсабигә Москва шәһәринин Измајлово әразисинин “Бета” корпусу нәздиндә кечирилирди. Дағыстан республикасыны, доғма Дәрбәндимизи бу мұсабигәдәләјигинчә тәмсил едән Әбүлфәз Бабајев мұнсифләрин гаршысында тәдгигат ишинин мұдафиәсини чоҳ јүксәк сәвијјәдә нүмәјиш етдирәрәк мұнсифләр һейәтинин експерт рәји илә лајиг олдуғу пилләјә – мұсабигәнин 2- чи дәрәчәли галиби пилләсинә јүксәләр вә гәләбә банкыны јени уғуру илә зәнкинләшдир.

Бу мұсабигәдә иштирак едәрәк галиб адыны газанан Әбүлфәз Бабајевин тәдгигат ишинин рәһбәри Аидә Физиулийевна Керимова чыхыш едәрәк билдирди ки, мұсабигә чоҳ көзәл вә раһат бир атмосфердә кечирилирди. Јери кәлмишкән, Аидә Физиулийевна Керимова. 18 илдир ки, педагожи фәалијјәтдәдир, шәһәр, республика, үмүмрусия вә бөјнәлхалг мұсабигәләрдә шакирдләрү илә фәал иш-тиракына көрә дәфәләрлә диплом вә тәшәккүрәлайиг көрүлмүшдүр. Зәһмәтинин бәһрәсини көрән Аидә мұәллимәјә дә, бу күн адичә бир шакирд кими илк гәләбәсинин севинчини јашајан Әбүлфәз вә онун тимсалында гәлбләрү арзуларла долу бүтүн шакирдләрә вә кәнчләрә дә кәләчәкдәјени- йени уғурлар вә гәләбә севинчләрү арзулајырыг.

Мәктәблиләрин мәдәнијјәт күндәлији

Бу күнләрдә Дәрбәнд шә-һәр 6 нөмрәли интернат мәктә-бин 7-чи «а» синиф шакирдлә-ри «Мәктәблиләрин мәдәнијјәт күндәлији» лајиһәси чәрчивә-синдә Дәрбәндин мәдәнијјәт хадимләрү илә көрүшләр ке-чирибләр. 6 нөмрәли интернат мәктәбинин тәрбијәчиләри Маһијәт Абзәтдиновна Абду-ләлијева, Раја Камаләтдинов-на Нурәлијева шакирдләрлә бәрәбәр һәм шәһәрин көрмәли јерләрини експедиция едибләр, һәмдә мәдәнијјәт адамлары илә көрүшләр тәшкил едибләр.

Апрелин 6-да Дәрбәндин танынмыш шаири, нәғмәкар шаирә Зејнәб Дәрбәндли илә көрүшүб, онунла һәм сөһ-бәт едибләр һәм мұсаһибә көтүрүбләр. Шаирә илә көрүш мәктәблиләрин үрәјинчә олуб. Онлар Зејнәб Дәрбәндлинин јарадычылығына ғыса сәјаһәт едибләр. һәм шаирәнин өзү һәм дә мәктәбин ана дили вә әдәбијјәт мұәллими Сәмајә Садыговна Әлибәјова онун һәјәт јолу вә сәнәтә кәлишини мәктәблиләрә чатдырылар. Зејнәб ханым мәктәблиләрин гаршысында өз шеирләрү илә мусиги нөмрәләрү илә чыхыш едиб.

Тәрбијәчиләр ушагларла бәрәбәр шаирәнин һәјәт јолу

илә таныш олублар вә Зеј-нәб ханымә марағлы суаллар верибләр. Мәктәблиләрин Зејнәб Дәрбәндлини севәрәк дөврәјә алыб онунла сөһбәт етмәләрү, хәтирә шәкилләри чәкмәләрү сөзүн әсил мәнә-сында ушагларын үрәјинчә олуб. Шәһәримизин сәнәт-карларына верилән бу дәрә онларын јени сәнәт әсәрини үрәклә һазырлајачағынын төмәлидир дејәрдим. Бу күн шаирә шакирдләрлә көрүшдә һәтдә дүнјасыны дәјишмиш шаирләримизи дә јад едиб. О, дејир ки, биз бу дүнјадан

кедәндә чисмимиз кедир, руһу-муз исә шеирләримизлә бизи әсәрләр бөјү јашадыр. Зејнәб ханым Дәрбәндин бүтүн шаир-ләрү һағгында мәктәблиләрә ғысача данышыб. Дилимизи јашатмаг үчүн һәр биримиз әли-миздән кәләни әсиркәмәмәлијик. Охујун ушаглар мән мәним ушаглығыма сон гојан јағышы һәлә дә унутмамышам, амма јенә Аллаһым мәни сынмаға гојмајыб. Сизләрә кәләчәкдә бол шанс арзу едирәм дејә Зејнәб Дәрбәндли ушагларә хош арзулар диләшә.

М. Сејидов

«100 мәктәб» Республика лајиһәси

Дағыстан Республикасынын игтисадијјәт вә әрази инкишаф назирлији «Јүз мәк-тәб» рекионал лајиһәсиндә иштирак етмәк үчүн мұрачиәт едән мәктәбләр арасында мұсабигә сечиминдән кечир. Мұсабигәнин га-либләрү мұсабигә комитәсинин ичласы заманы сечиләчәк.

2021-чи илдә, Дағыстан Республикасынын 37 бәләдијјәсиндән 146 тәһсил тәшкилаты јарыш-маја гатылачаг. Бу лајиһә мәктәбләрин мадди-техники базасынын јажылашдырылмасына јөнәлиб.

Дағыстанлы актјор «Әфсанә» сериалында чөкилиб

Апрелин 19-дан ТНТ каналында јајымланмасы башлана-чаг «Әфсанә» 20 серијалы филмин апарычы ролларындан бириндә чөкилмиш Магомед Муртазаалијев Бүтүн Шимали Гафгаз Федерал даирәси республикаларынын популјар шоуу Comedy Club-ун биринчи резидентиدير.

«Әфсанә» дејүш филми сүчетинә көрә мелодрамадыр. Бурада дејүш сәнәти вә күлө-шин һөвәскары олан кәнч һаг-гында данышылыр, һансы ки, о, идманда (Роман Куртсын) титаник зәһмәтинә көрә хејли уғурлара наил олмушдур.

Мөһәммәд Муртазаалијев баш гәһрәманын достунун ролуну ифа едир. Бирликдә онлар һүгүг-мүһафизә ишчилә-ринә бизнес адамларыны ре-кет јолу илә сојанлара гаршы мұбаризәдә көмәк көстәрир вә һәтта терактын да гаршысыны алырлар.

Муртазаалијевдән баш-

га бу тәзә сериалда бизим башга актјорларымыз да Омар Алибутајев вә Маһмуд һүсејнов да чөкилмишләр

Сәһәрләр тез-тезми өзүнүзү күмраһ һисс едирсиниз? Олурму ки, бүтүн кечәни-8 саат сә-һәрә кими јатырсыныз, амма буна бахмајараг, јенә өзүнүзү күчсүз, һалсыз вә һөвәсиз һисс едирсиниз? Бир чоҳ мұтә-хәссисләрин фикринчә, биз сизинлә техноложу әсрдә јашајырыг. Бизә әрзаг әлдә етмәк үчүн кәркин зәһмәт чөкмәк лазым дејил- јалныз јахындакы мағазја кетмәк кифајәтдир. Бизим јеримизә палтарлару палтарјуан ма-шын јујур, «мултиварка»лар јемәк һазырлајыр, биз автомо-билләрдә кәзир, лазым олан мөлүматлары исә интернетдән

токсинли инсанларла үнсидјәт гурмағы дајандырын. Белә етмәсәниз, бүтүн күчүнүз вә гүввәниз онлара дәмәк үчүн сәрф олуначагдыр. Әкәр шә-райтә көрә буну едә билмирси-низсә, онда һеч олмаса, һәмин шәхслә үнсидјәт сахламағы ми-нимума ендирмәк лазымдыр.

Биз «Ушагларын хәтринә дөзүрәм», «Мәним хошбәх-тәјим вачиб дејил, мән буну онун үчүн едирәм» ифадә-ләрини тез-тез ешидирик вә һәтта өзүмүз дә ишләдирик. Лакин тәәссүфләр олсун ки, бу чүр дүшүнчә, шуур вә гу-рашдырма истигамәти бизим енержимиз үчүн дағыдычы бир рол ојајыр.

Нијә биз енержи итиририк?

алырыг. Техноложу просес бизи о дәрәчәдә мәнкирләјиб ки, өзүмүзү, гәлбимизин сә-сини ешитмәји, бәдәнимизи вә шуурумuzu баша дүшмәји дајандырмашыг. Биз һәтта вүчудумузун енержисини вәм-пир кими удан вә бизи хроника јорғунлуға кәтириб чыхаран бу мәнбәләрү дә көрмүрүк.

Өзүнүз үчүн гаршыныза бир нечә гајда гојун вә о за-ман бәдәниниздәкә кејфијјәт дәјишкликләри илә тәәччү-бләнәчәксиниз.

Телевизија, социал шә-бәкәләр- бүтүн бунлар би-лик мәнбәләридир. Анчаг өз-үнүмүдафиәјә, өзүнү тәнгид етмәјә, пахыллыға вә даима фәрғләнмәјә мејлли олсаныз, онда һисс етдинјиниз мөлү-матлара бир филтр гурмағы өјрәнмәлисиниз. Ахы, һәр за-ман ешитдијин мәнфи инфор-масијалар, өз һәјатыны дикәр уғурлу инсанларын һәјаты илә мұгајисә етмәк, сәнин хејринә дејил- мәнәви күчүн, әһвал-руһијјәнин итирилмәсинә кә-тириб чыхарыр. Алынан мөлү-матлара шуурлу мұнасибәт бу проблемдән бир чыхышдыр.

Өзүнүз үчүн шәхси сәр-һәдләр гурашдырын. Бу за-ман шәхси сәрһәдләр сизи көркинләшдирән инсанлара һәјатыныза кирмәјә ичазә вермәмәјиниз үчүн бир нөв хўсусијјәтдир. Әкс тәдирдә бу чүр гејри – харици енержинин иткисинә сәбәб олан сәртлик, нараһатлыг јашајачагыныз.

Сиздә әсәб јарадан, әһвал-руһијјәнизе пис тәсир көстәрән

Сиз даима бәјәнмәдијиниз, хошунуза кәлмәјән иши јери-нә јетирир вә ја буна өзүнүзү мөчбур едирсиниз. Бәзән буна о гәдәр алышырсыз ки, «сизин олмајан» иш «сизин» олур вә бу һал күч вә енержи иткисинә бахмајараг дајанмыр.

Бәзән биз һәтта сонунчу дөфә јүксәк кејфијјәтлә дин-чәлдијимизи дә хатырлаја билмирик. Бу бизим сивилиза-сиямызын «бич»идир. Биз һәр шеј үчүн пул газанмаға вахт таппамагдан, планы јеринә јетирә вә карјера пилләләр-ни галха билмәчәјимиздән горхуруг. Лакин дәрк еләмәк лазымдыр ки, һеч бир бәдән, һеч бир психика әбәди ишләјә билмәз. Јүксәк кејфијјәтли истираһәт- итирилмиш енерж-инин кејфијјәтли формада дол-дурулмасыдыр. Амма бизим әксәријјәтимиз буну кеч дәрк едир, бу һагда кеч өјрәнирик.

Өзүнүзү севин, өзүнүнү тән-гид етмәјин, өзүнүзә тәчавүз көстәрмәјин. Өзүнүзү олду-ғунуз кими- мұсбәт вә мәнфи чәһәтләринизлә, чатышма-мазлыглар вә ләјагәтинизлә, үстүнлүкләринизлә гәбул едир. Өз бәдәниниздән, шуур вә ағлыныздан зөвг алын. Билик вә бачарығынызы артырын, бәдәнинизи физики чәһәтдән мөһкәмләндирик. Мөһз бу заман сиз өзүнүздән мәнәви һәзз алачагыныз. Мәнәви вә физики - бунлар сизин бир-биринә ғырылмаз телләрлә бағланмыш һиссәләриниздир.

К.Бабајева

СӘНИЈҖӘ

Гәрар гејдијатдан кечмишдир

Русиянын сәһијә назиралијиндә онколожи хәстәликлән әзијјәт чәкән јашлы инсанлара јени үсулла јардым едилмәси барәдә гәрар тәсдиғ едилмишдир

Русия Федерасиясынын сәһијә назиралијинин «Онколожи хәстәликлән әзијјәт чәкән вә хәстәләнмәси еһтимал олуан јашлы нәслин нүмајјәндәләринә көстәрилчәк тибби јардымын гәјдалары» барәдә гәрары Әдлјјә назиралијиндә гејдијатдан кечмишдир. Гәрарда әсасән гәјдалар мүәјјәнләшдирилмишдир. Бу гәрар Русия Сәһијә нәзарәти, Федерал тибб хидмәти

тәшкилати, сәһијә вә ичтимаи тәшкилати, инструментал диагностика, рентгенологија, радиоложија вә онколожија сәһәсиндә чалышан апарычы экспертләрин иштиракы илә ишләниб һазырланмишдир. Бурада рекионлардан тәләб олуан әсас вачиб мәғам онколожи хәстәликлән әзијјәт чәкән хәстәләрин маршрутлашдырма актынын гәјдаја үјгүн тәләбатыны өдәмәкдир. Тибб мүүсәсиәсинин ваһид структур гәјдада хәстәләрин гејдијата алынараг диагностика вә мүаличә апарылмасынын дүзкүн шәкилдә истиғамәтләндирилмәси тәшкил олунамалыдыр. Бундан әлавә, Русия Федерасиясынын субъектләри ихтисаслашдырылмыш тибби јардымын онколожи хәстәликлән әзијјәт чәкән инсанларын стационар мүаличә вә күндүз хәстәханасынын тәшкил олунамасы үчүн чәдвәл планыны һазырлајараг тәсдиғләмәлидир.

ДЭРБЭНДИН ГИДА ВӘ ГИДАЛАНМА МӘДӘНИЈҖӘТИ ТАРИХИНДӘН

Милли јемәкләримиз вә ичкиләр Азәрбајҗан халгынын мадди мәдәнијјәтинин мүнһүм тәркиб һиссәси олараг өз мүсбәт әнәнәләрини даим јашатмыш, әсрләрдән-әсрләрә өтүрмәклә инкишаф етмиш, зәнкинләшмишдир.

Халгымызын милли хусусијјәтләрини дүнја мигјасында ләгәтлә тәмсил едән мадди мәдәнијјәтимизин мәнбәхлә, сүфрә ачмаг бачарыгы илә бағлы олан сәһәси сајылыб-сечилән јерләрдән бирини тутур. Одур ки, дилимизин вердији фактлар үзрә, о чүмлөдән Азәрбајҗан дилинин Дәрбәнд диалектиндә јемәк вә ичмәк адлары зәнкин мәзмуна малиқдир. Арашдырма кестәрир ки, Дәрбәнд әһалиси тарихән әкинчилик биткиләринә вә тәрәвәз нөвләринә, онлардан һазырланмыш әрзаг мәнсулларына, һәм дә малдарлыгла мәншул олан әһалинин бир гисминин исә әт вә сүд мәнсулларына үстүнлүк вермишдир. Одур ки, өз тәркиб һиссәсинә кәрә кестәрилән тәсәррүфат мөишәтиндән кәлән јемәк, ички адлары сүфрәмизин әсасыны тәшкил едир.

Јемәк вә ички адларыны үзә чыхармаг мәғәсәдилә бүтүн әрзаг мәнсуллары илә һазырланан күндәлик вә милли байрам сүфрәләриндә (мәсәлән, Новруз байрамында) јер тутан гида мәнбәләри- истәр ун, чәрәк мәнсуллары: фәтир, кәмбә, кәмәч, бүкчә, бүрүштә, лаваш, јуха, бозламач, сыхма, кәкә, биши, умач, һорра, манты вә с.;

Бостан: тәрәвәз мәншәли-

бораны, чобан салаты, сырдыг, дүрмәк, күкү, говут, лавашана вә с.;

Һејван мәншәли мәнсуллар: һејван, гуш, балыг әтиндән һазырланмыш- балыг-буғлама, кәллә-пача, хаш, чығыртма, күфтә-бозбаш, гахач, басдырма, чобан бозартмасы вә с.;

Ағарты мәнсулларындан истифадә етмәклә һасилә кәләнләр- булама, сыјыг, доғрамач, јоғурт, шор, тыхлама, довға, овдуг, дөләмә, гурут, гатма, ајран вә с.;

Ширнијјат, ички- бүкмә: бөјим чөрәји, гурма-бадам, чатлама, гујмаг, басдыг, бәкмәз вә с. кими гидалара Азәрбајҗан дилинин Дәрбәнд диалектиндә раст кәлирик. һәтта Дәрбәнд вә онун әтрафындакы кәнд вә мәнбәгәләрдә мөһәлли характерли хәллі сөз- михләмә, кәләпур, кәләчәш, басдыг, сыјрыг, пиртлама, баддама, афар, шора, сөдәмә вә башга сөзләр ишләнәр.

Амма биз тәкчә әдәби дилимиздә дејил, онун Дәрбәнд диалектиндә, шивәләрдә ана дилимизин милли хусусијјәтләрини өјрәнмәли вә һәртәрәфли шәкилдә горујуб сахламалыыг. Јахшы оларды ки, ана дилимизин Дәрбәнд диалектиндә китаб-лүғәт һазырлансын.

Таһир САЛҖҖ

Истедадлы кәнчләрә имкан јарадылмалыдыр

Акај Муртазајев: «Мән һесаб едирәм ки, истедадлы кәнчләрин республикадан узағлашмамалары, ону тәрк етмәмәләри үчүн мұхтәлиф програмларла онлары иш бирлијинә чәлб етмәјин јолуну тапмалыыг».

Русия елми мәркәзинин мұхбир үзвү, РЕМ Дағыстан федерал тәдғигат мәркәзинин сәдри Акај Муртазајев Серкеј Меликовун рәһбәрлији алтында алты ај әрзиндә көрүлән ишләри нәзәрдән кечирәрәк, јени рәһбәрлијин һәлли приоритет сајылан мәғсәд вә вәзифәләрин, республиканын игтисади- социал мәсәләләринин инкишафында али тәһсил очағларынын вә елми-тәдғигат ичмаларынын бу мәсәләләрдә јахындан актив иштиракы вурғуланды. ДР дәвләт башчысы республиканын елми- техника, елми-стратежи инкишафында елм нүмајәндәләринин

бу ишә чәлб едилмәсинин вачиб олдугуну сөјләди. Дәвләт башчысы ону да диггәтә чатдырды ки, мұасир дөврдә һеч бир глобал проблем елми јанашмасыз һәллини тапа билмәз. Бунун тәсдиғи олараг COVID-19 гаршы ваксинин РФ академик институтларындан бириндә тәдғигатынын апарылмасы А. Муртазајев тәрәфиндән диггәтә чатдырылды. Бунунла белә ДФТМ РЕМ сәдри һесаб едир ки, бачарыгылы, истедадлы кәнчләрин, мұтәхәссисләрин мәркәзи рекиолара ахыны, орадан да гәрб өлкәләринә кечәрәк сонра да Чинә, Индонезијаја вә Корејаја кедәрәк орада мәскунлашырлар. Бу да, һесаб едирәм ки, бизим үчүн чох чидди бир проблемдир.

«Һесаб едирәм ки, мұхтәлиф програмларын ишә салынмасы истедадлы кәнчләрин республикада галмаларына сәһбә ола биләр. Севиндиричи һалдыр ки, субъектин рәһбәрлији буну јахшы баша дүшүр. Вачиб мәсәләләрдән бири дә ону һесаб едирәм ки, индики дәвләт рәһбәрлији јанында елм вә тәһсил шурасы јарадылараг өз ишинә старт вериб. Онун бу јахынларда баш тутан илк ичласында кениш мигјасда мұзакирә апарылараг бир чох мәсәләләрә тохунулмушдур, ејни заманда фундаментад академик елмин ролу, стратеги истиғамәтдә социал-игтисади, техноложии, јениликчи истиғамәтләрин республиканын инкишафында әһмијјәти барәдә вә Дағыстан ичмасынын «Приоритет-2030» федерал програмында фәал иштиракынын перспективләриндән данышан Акај Муртазајев сонда республиканын бу истиғамәтдә көрдүјү ишләрин дүзкүн курс алдығыны, республиканын гаршысында һәллини көзләјән бир чох мәсәләләрин һәлл олачағына гәтијјәтлә әмин олдугуну да кизләтмәди.

КРИМИНАЛ

Дәләдузлуг схемләри

Һәр јердә олдугу кими өлкәмиздә дә мұасир техноложиялардан истифадә едәрәк интернет васитәсилә дәләдузлуг етмәк артыг ади һала чеврилиб. Әјәр әввәләр бу дәләдузлуг һаллары әсасән бөјүк шәһәрләрдә көрүлүрдүсә сон вахтлар да республикамызда да белә һадисәләр баш вермәјә башламышдыр. Дәләдузлугун мұхтәлиф схемләри мөвчудур. Бу јазыда биз онун ән кениш јајылмыш формаларыны кестөрмәк истәјирик. Бунлар ашағыдакылардыр:

Интернетлә сатын алмаг

Истирахәтинизи вә ишкүзар сәфәринизи позмамаг үчүн авиабилетләрин алынмасы интернет шәбәкәси васитәсилә көрүлүрсә буна чох диггәтлә јанашмаг лазымдыр. Бунун үчүн чоҳдан базарда өзүнү кестөрмиш билетләр сатышы үзрә акентлији вә ја авиаширкәтин интернет-сајтынын хидмәтинин сајтларындан истифадә едир. Сиз намәлум сајтларын фәалијјәтинә, хусусилә диггәтинизи хусуси тәклиф вә ашағы гејмәтләрлә чәлб етмәк истәјәнләрә еһтијјатла јанашын. Пулу электрон пул кисәләринә вә ја харижи банклара кечирмәјин.

Малын алынмасы. Унутмајын ки, интернет-мағазалар сиздән пулу виртуал пул кисәсинә вә ја мобил телефон һесабына кечирмәји хаһиш етмәјәчәкләр. Мағаза һаггында мәлуматы

интернет шәбәкәсиндә ахтарыб онун нә вахтдан базарда олдугуна диггәт јетирин. Дәләдузлар бир гәјда олараг өзләринин гурбанларыны ендирилмиш гејмәтләрлә вә сәрфәли тәклифләрлә чәлб едәрәк электрон пул кисәсинә пул вәсайтләрини көчүрүлмә јолы илә әввәлчәдән өдәниш едилмәсини тәләб едирләр.

Дәјишдирилмиш шәкилдә интернетдән малларын алынмасы

Бу схем мал аланда мұхтәлиф елан сајтларында јајылмышдыр. Дәләдузлар мала кәрә пул тәләб етмир, алычыја өдәниш едилмәси үчүн форма илә истинад көндәрирләр. Алычы мал алдығыны куман едир вә әслиндә исә пулу картаја көчүрүр «Бу авито сајты илә бағлы «Авито доставка», «Авито-тәһлүкәсиз сазиш» вә бу ән јајылмыш хидмәтләрди.

Банк әмәкдашлары

Мүштәријә телефон зәнки едилир, дәләдузлар өзләрини банкын тәһлүкәсизлик хидмәтиндән олдугуну тәдғим едәрәк билдирирләр ки, сизин һесабыңыздан пул силинмәси чәди гејдә алыныб. Дахил олан СМС – мәлуматларда тәсдиғ коду вә картыны ашкар едәрәк һесаблардан пул көчүрмәјә башлајырлар.

Тәһлүкәсиз һесаб.

Банк «ишчисиндән» зәнк кәлир: мәлуматлар иткиси баш

SMS-МОШЕННИЧЕСТВО

вермиш вә бунда әмәкдашларын әли вардыр. Банк тәрәфдашын тәһлүкәсиз банкоматындан пулу чыхармалы вә һәмин пуллары хусуси сығорта һесабына көчүрмәлидир. Бу схемдә әсасән «Тәлә-2» абонент нөмрәләринин һагг- һесабы вә ја электрон пул кисәләриндән истифадә олунар.

Банкын автоматлашдырылмыш сәс хидмәти.

«Банкдан зәнк» дахил олур: башга шәһәрдән вә ја өлкәдән шәхси кабинетә кириш гејдә алыныр. Тәһлүкәсизлик үзрә тәдбирләр чәрчивәсиндә ејниләшдирилмәси үчүн картын нөмрәсини сөјләмәк вачибдир. Дәләдузлар хәбәрдарлыг едирләр ки, инди СМС коду дахил олачаг, анчаг ону һеч кәсә билдирмәк олмаз. Бундан сонра данышыг сәс хидмәтинә кечирилир. Мүштәри «роботун» сәсинә инаныр вә коду тонал режимә салыр. Дәләдузлар паролу вә логины онун шәхси кабинетиндән дејишир пуллары һесабадан чыхарырлар.

Н. Мөвсүмов, ИШ мүстәнтиғи, полис баш ләјтенанты

400 саатлыг мәчбури иш чәзасы илә

Бу күнләрдә Дәрбәнд шәһәр мөһкәмәсиндә РФ ЧМ-нин 158-чи маддәсинин 2-чи һиссәсинин «в» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш чинајәти тәрәтдијинә кәрә РФ вәтәндашы, Дәрбәнд шәһәринин сакини, орта тәһсилли, һеч јердә ишләмәјән, әввәлләр мөһкум олунамашы, Генрих һәсәнов күч.ев 2. 3 №-ли мәнзилиндә јашајан Әһмәдхан Рамазанович Базајев гаршы галдырылмыш чинајәт ишинә ачыг мөһкәмә јығынчағында бахылмышдыр.

Мөһкәмә арашдырмасында мәлум олмушдур ки, А.Базајев 0.9 јанвар 2021-чи ил тарихдә «Мультиленд» ушаг клубунда бармен ишләјәркән, тәх-

минән саат 22:15 дәгигәдә һәмин клубун инзибатчысы А.һ.Халатовун 6100 рубл дәјәриндә «Хиаоми Редми № ОФ-8» маркалы мобил телефонуну өзүнә јахын јердә гојуб араландығындан истифадә едәрәк кизли оғурлајыб һадисә јериндән гачыб кизләнмишдир.

Мөһкум едилмиш А.Базајев тәғсирини там олараг бојунла алмыш вә чинајәт ишинә хусуси гәјдада бахылмасы һаггында вәкәләти мұдафиә етмишдир. Дәвләт иттиһамчысы вә мұдафиәчи вәкил дә Базајевин вәкәләтини дөстәкләмәшләр. Мөһкәмәнин фикиринчә А.Базајевин һәјат шәраитини, тәрәтдији чинајәтин

јүнкүл характерли олмасыны нәзәрә алараг онун мәчбури ишләрә чәлб едилмәси шәклиндә чәзаландырылмағы гәрара алмышдыр. Беләликлә, А.Базајевә РФ ЧМ-нин 158-чи маддәсинин 2-чи һиссәсинин «в» бәндиндә нәзәрдә тутулмуш чинајәти тәрәтдијинә кәрә 400 саатлыг мәчбури ишләрә чәлб едилмәси чәзасы тәјин едилмишдир.

Мөһкәмәнин гәрары 10 күн әрзиндә ДР Али Мөһкәмәсинә апелләсија гәјдасында шикајәт олуна биләр.

Н.Мөвсүмов, РФ ДИШ Дәрбәнд шәһәри үзрә ИШ-ин мүстәнтиғи, әдлјјә баш ләјтенанты

Парка кэлмишдир

Шәнбә күнү ДР һөкүмәтинин сәдри Абдулпатах Амирханов Маһачгала шөһәриндәки «Русија мәним вәтәнимдир» тарихи парка кәлмишдир. Тарихин паркын директору Тимур Вәлиханов заллар үзрә экскурсия кечирмишдир. Ики сәрки баш назирин диггәтини хусуилә чәлбәтмишдир. онлардан бири- Дағыстан Мухтар Совет Сосиалист Республикасынын (ДМССР) јаранмасынын 100-иллинә һәср олунмуш интерактив экспозициядыр. Бурада тарихи вә сәнәдли хроника, надир фотолар вә еләчәдә Дағыстан рәссамларынын 60-дан чох јарым рәсми әсәрләридир.

Абдулпатах Амирханов һәмчинин дә «Дәјүш шөһрәти» мул-тмедия залыны ишини јүксәк гејмәтләндирмишдир. Бу әлавә олунмуш реаллыг технолокијасындан истифадә едилмиш интерактив сәркидир.

Музеј директорунун гејд етдији кими Шималы Гафгаз Федерал Даирәсинин һеч бир рекионунда буна бәнзәр лаиһә јохдур. Онун хусусијәти- кәзләр өнүндә чанланан дағыстанлы Совет Иттифагы Гәһриманларыны портретләри тәғдим олунан – Шөһрәт диварыдыр. Бунун үчүн онларын тәсвирләринә телефон камерасыны јөнәлтмәк вә бундан сонра әскәр дәјүш јолу һағында өзү данышачагдыр.

Һәмчинин дә тарихи паркын бу күнки фәалијәти вә кәләчәк үчүн иш планы музакирә едилмишдир.

ТУРИЗМ

Үмүрсија Халг Чәһнәсинин ОНФ мәтбуат хидмәти хәбәр верир ки, бу ил турист ахынынын 20-30 фаиз артачагы кәзләнилән Дағыстанда беш туризм кластеринин јарадылмасы планлашдырылып.

Турист ахыны артачаг

Бу барәдә «Русијада сәјаһәт» ОНФ лајиһәсинин рәһбәри Денис Полунчукова јерли һакимијәт нүмәјәндәләри мәлумат верибләр.

Дағыстан Республикасынын туризм вә халг сәнәткарлығы вә сәнәткарлыг назирли вәзифәсини ичра едән Рәсүл Ибраһимовун сөзләринә кәрә, республикада беш туризм кластери јарадылачаг: санил, дағ, дағәтәји, Дәрбәнд вә «Ашыкол» кәлләриндә ов вә

балыгчылыг. Профил инвестија саһәләри һазырланыр вә ил боју туризм объектләринин јарадылмасы үчүн фәал иш апарылып. Беләликлә, мәшһур «Дағыстан әфсанәләри» даирәви маршрутунун әразиләриндә темалы гонаг евләри тикилчәкдир. ОНФ һесабатында дејилир ки, кечән ил Дағыстаны 840 миндән чох турист зијарәт едиб. 2021-чи илдә онларын сајы бир милјону кечә биләр.

Утеранный круглый печать производственного кооператива сельхоз хозяйственный артель (колхоз) «Луд» расположенный на территории сельского поселения «Зидьян-Казмаляр» Дербентского района считать недействительным.

Вниманию призывников!

Согласно Федеральному закону «О воинской обязанности и военной службе» от 1998 года, Указа Президента РФ за № 186 от 29.03.2021 года, с 1 апреля по 15 июля 2021 года, начинается призыв граждан на военную службу.

Согласно утвержденного Главой городского округа «город Дербент» плана работы призывной комиссии, с 1 апреля начала свою работу и призывная комиссия городского округа город Дербент. Вызову на призывную комиссию, подлежат все граждане не имеющих отсрочку от призыва согласно статье 24 Федерального Закона «О воинской обязанности и военной службе».

Общее количество призываемых весной 2021 года составит чуть менее 300 человек., это не намного меньше, чем призывалось в аналогичный период прошлого года. В первую очередь на военную службу будут призываться граждане старшего возраста, имеющее среднее специальное и высшее образование, наличие подготовки по военной учетной специальности в автошколах ДОСААФ России, либо самостоятельно подготовленные граждане по специальностям «Водитель категории ВС».

География обширная. От Калининграда до Камчатки, от Москвы до Крыма. В республике Дагестан служить не остаются.

Хочется отметить, что осенний призыв прошел в очень не простых условиях, когда наш город, да вся Республика столкнулась с новой коронавирусной инфекцией.

Стремительное распространение вируса потребовало введения жестких ограничительных мер. С учетом серьезной эпидемиологической обстановкой в кратчайшие сроки пришлось перестроить и работу военного комиссариата, особенные методы которые перешли и на эту призывную кампанию.

Военный комиссариат города Дербент и Дагестанские Огни, Дербентского района РД полностью обеспечен всем необходимым медицинским имуществом и готов к проведению призыва, в условиях выполнения карантинных мероприятий.

Получены маски, перчатки, бактерицидные лампы и дезинфицирующие средства. При входе на призывной пункт, оборудован медицинский пост, в виде обязательной термометрии и дезинфекции рук. Создаются барьеры при прохождении призывной комиссии.

Все граждане призываемые на военную службу, пройдут тестирование на наличие коронавирусной инфекции, до отправки в войска - в городской поликлинике, и в день отправки по прибытии на Республиканском сборном пункте военного комиссариата Республики Дагестан.

Кроме того все должностные лица военного комиссариата, привлекаемые на мероприятия связанные с призывом на военную службу, провакцинированы в первоочередном порядке.

Желающих проходить альтернативную гражданскую службу в городе нет.

Хотелось бы обратиться к призывникам.

Согласно статьи 10 ФЗ-53 «О воинской обязанности и военной службе», граждане обязаны явиться по повестке в военный комиссариат, на мероприятия связанные с призывом на военную службу. Существует уголовная и административная ответственность, за неявку на призывную комиссию без уважительных причин. В этом направлении у нас есть практика прошлого года, когда на 3х граждан, были заведены уголовные дела и осуждены по статье 328 УК РФ, из за неявки на отправку в войска без уважительных причин.

Поэтому еще раз прошу не нарушать правила и обязанности воинского учета регламентируемые в статье 10, Федерального закона «О воинской обязанности и военной службе», а тем гражданам по которым будет, вынесено решение и призыве на военную службу пожелать легкой службы, а для того, что бы она была комфортной, в воинских частях нашей армии сегодня созданы все условия.

ВРИО Военного комиссариата городов Дербент и Дагестанские Огни, Дербентского района Республики Дагестан А.АЛИЕВ

Объявление

Уважаемые абитуриенты!

Филиал ДГУ в г. Дербенте осуществляет приём не только на высшее образование по направлениям подготовки «Экономика» и «Юриспруденция», но и имеет лицензию на ведение образовательной деятельности

по специальностям среднего профессионального образования: «Экономика и бухгалтерский учёт» (по отраслям), «Право и организация социального обеспечения» (с присвоением квалификации «Юрист»).

Прием в филиал для обучения по заявленным образовательным программам среднего профессионального образования (СПО) осуществляется на базе

основного общего образования и среднего общего образования. Выпускники колледжа могут продолжить обучение в филиале для получения высшего образования по ускоренной программе. При филиале также функционируют курсы повышения квалификации и профессиональной переподготовки.

Наш адрес: г. Дербент, ул. Гейдара Алиева 11.

E-mail: derfildgu@mail. Ru; dgu_derbent; тел. 8(87240)4-11-01; 8(87240)4-12-90; 8928 578 29 07 Добро пожаловать в филиал ДГУ в г. Дербенте!

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
А.А.АФАКИШИЈЕВА
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ

Еһм оператору
А.Ј.АФАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан
Республикасы,
Дәрбәнд шөһәри,
Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш
редактор 89894856030,
үмүми шөбә 89604204987

«Типография-М» ММЧ-дә
чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шөһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кејфијәти барәдә
мәтбәәјә мүрачиәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија
технолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсин-
дә нәзарәт үзрә Федерал
хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија
васитәләринин гејдијаты
һағында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, инфор-
масија технолокијалары вә
Күтләви коммуникасијалар
саһәсиндә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт идарәси.
П/И № ТУ05-00349 01
декабр 2016.

Материалларда кедән факт-
лар үчүн мүүллифләр мә-
сулијәт дашыырлар. Мүүл-
лифләрин мөвгеји илә редак-
сијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә
биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
8. 04. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №